

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Liber Officialis Seu Agendorum Pastoralium S. Trevirensis Ecclesiae

Johann Hugo <Trier, Erzbischof>

Mogvntiae, 1688

De Sacramentis in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75322)

DE SACRAMENTIS IN GENERE.

Quid sit Sacramentum?

Sacramentum est invisibilis gratiæ signum visibile, ita ut ejus imaginem gerat, & causa existat. Nam Sacramentum, ut ait S. Augustin. est, in quo sub tegumento rerum visibilium divina virtus operatur salutem.

De Materia, & Forma.

IN omni Sacramento est signum visibile, sive sensibile, id est, sensu aliquo exteriori perceptibile. Et hæc signa constant ex materia, & forma, sive ut dicit S. August. ex elemento, & verbo, accedit, inquit, verbum ad elementum, & fit Sacramentum. Hæc duo ita essentialia sunt, ut defectu alterutrius ratio Sacramenti non subsistat: propterea in administratione Sacramentorum Parochi materiam eorum, & formam probè noscant. *Tract. 8.
in Ioan.*

De Effectu Sacramentorum.

Effectus Sacramentorum est gratia: licet enim Deus sit author, & largitor gratiæ ut causa principalis, utitur tamen Sacramentis ut causâ instrumentali: dum enim Sacramenta hominibus adhibentur, gratia divina ex virtute passionis Christi eis confertur.

Trium videlicet Baptismi, Confirmationis, & Ordinis insuper est ulterior effectus, qui dicitur character, & est qualitas supernaturalis animæ suscipientis indelebiter inhærens, tanquam signum certi Sacramenti ritè suscepti, adeoque potestatis specialis in ordine ad cultum divinum per illud collatæ: proin illa Sacramenta iterari non possunt.

A

De

De Sacramentis in genere.

De numero Sacramentorum.

EA sunt septem, scilicet Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema unctio, Ordo, & Matrimonium.

Plura super præmissis docet liber Christianæ Institutionis editus in Concil. Provinciali Treviren. Anno 1549. item Constitutiones Lotharii Archi-Episcopi Anno 1622. Clero Trevirensi promulgatæ.

Cæterum illorum tantummodo Sacramentorum ritus, quorum Administratio Parochis, aliisque curam animarum gerentibus incumbit, hoc opere præscribere visum fuit: cujusmodi sunt Baptismus, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema unctio, & Matrimonium. Reliqua verò duo Sacramenta, cum Episcopali propria sint muneri, Pontificale Rom. suos ritus subministrat: ea etiam, quæ de iis scire, servare, aut docere Pastores obligantur, alii passim libri abundè suggerunt; si quidem in his Agendis de iis hic ferè tantum agere instituti operis ratio postulat, quæ ad functiones Pastorales ex officio obeundas pertinent: de Confirmatione tamen ad promptiorem confirmandorum instructionem illis à Parocho præstandam paucula adjicere visum fuit.

DE IIS, QUÆ IN SACRAMENTORUM Administration generaliter ser- vanda sunt.

UT ea, quæ ex antiquis Catholicæ Ecclesiæ institutis, & SS. Canonum, summorumque Pontificum decretis de Sacramentorum ritibus, ac cæremoniis hoc libro præscribuntur, quâ par est, diligentia, ac religione custodiantur, & ubique fideliter ferventur; Illud ante omnia scire, & observare convenit, quod Sacrosancta Trident. Synodus de iis ritibus decrevit, in hæc verba.

Sess. 7.
Can. 3.

Si quis dixerit receptos, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in solenni Sacramentorum Administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato à Ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcunque Ecclesiarum Pastorem mutari posse, anathema sit.

Cum

Cum igitur in Ecclesia Dei nihil sanctius, aut utilius, nihilque excellentius, aut magis Divinum habeatur, quam Sacramenta ad humani generis salutem à Christo Domino instituta; Parochus, vel quisvis alius Sacerdos, ad quem eorum administratio pertinet, meminisse inprimis debet se sancta tractare; atque omni ferè temporis momento ad tam sanctæ administrationis officium paratum esse oportere.

Quamobrem illud perpetuò curabit, ut integrè, castè, pieque vitam agat: nam, etsi Sacramenta ab impuris coinquinari non possunt, neque à pravis Ministris eorum effectus impediri; impurè tamen, & indignè ea ministrantes, in æternæ mortis reatum incurrunt. Sacerdos ergo, si fuerit peccati mortalis sibi conscius (quod absit) ad Sacramentorum administrationem non audeat accedere nisi prius corde poeniteat: sed, si habeat copiam confessarii, & temporis, locique ratio ferat, convenit confiteri.

Quâcunque diei, ac noctis horâ ad Sacramenta administranda vocabitur, nullam officio suo præstando [præsertim si necessitas urgeat] moram interponat. Ac propterea populum sæpè prout se offeret occasio, præmonebit, ut, cum sacro ministerio opus fuerit, se quamprimum advocet nullâ temporis, aut cujusmodi incommodi habitâ ratione.

In omni Sacramentorum administratione superpelliceo sit indutus, & desuper stolâ ejus coloris, quem Sacramenti ritus exposcit; nisi in Sacramento Poenitentiae ministrando, occasio, vel consuetudo, vel locus interdum aliter suadeat.

In Sacramentorum administratione, eorum virtutem, usum, ac utilitatem, & cæremoniarum significationes, ut Concil. Trident. præcipit, & SS. Patrum, & Catechismi Rom. doctrina, ubi commodè fieri poterit, diligenter explicabit.

Fidelibus alienæ Parochiæ Sacramenta non ministrabit, nisi necessitatis causâ, vel de licentia Parochi, seu ordinarii.

DE SACRAMENTO BAPTISMI.

Baptismus est Sacramentum novæ legis constans ablutione aqua, & prolatione formæ à Christo præscriptæ, significantibus spirituales regenerationem. Sine hoc, re vel voto suscepto, nemo salvari potest, aut cum Ecclesia Catholica ullam habere communionem, nec in cœmiterio fidelium sepeliri.

De Sacramento Baptismi.

De Materia, & Forma Baptismi.

Materia est aqua naturalis, seu elementaris, putei, fontis, paludis, pluviae &c.

Extra necessitatem Baptismus sine aqua, Chrismate novo illius anni, & sacerdotis oratione singulis annis in vigilia Paschæ, aut Pentecostes sanctificatâ, absque peccato conferri nequit.

Forma Baptismi (quam verbum vitæ vocat Apostolus) est: **Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs Sancti.** Quovis idiomate forma proferri potest; imò Parochi obstetrices docere debent, ut vernaculo sermone in necessitate baptizent.

De Ministro.

Proprius Minister hujus Sacramenti est Episcopus in sua Diœcesi, & Parochus in sua parochia, & Sacerdos ab eis delegatus. Diaconis verò sine Episcopi, aut Parochi licentia ordinariè quenquam baptizare non licet, ut plurima SS. Patrum testimonia probant. Vide Concil. Florent. in Decreto Eugenii IV.

In necessitate sine solennibus caremoniis baptizare possunt laici quicumque, fœminæ, Pater, & Mater (qui si alius quis haberi possit, à baptizando abstinebunt, ob cognationem spiritualem inter se contrahendam usum matrimonii impediens) etiam Hæretici, modò servatis legitimis materiâ, & formâ, hoc facere velint, quod Christus, & Ecclesia in hac ablutione intendit. Notandum tamen, quod si adsit Sacerdos, Diacono præferatur, Clericus laico, & vir fœminæ; nisi pudoris gratiâ deceat fœminam potius, quam virum baptizare infantem non omninò editum; vel nisi meliùs fœmina modum, & formam baptizandi sciret. Nec Parochus alienum parochianum baptizare præsumat, nisi necessitas aliud suaderet. Parochus baptizatorum, eorundemque Parentum, & Patrinoꝝ nomina libro Ecclesiæ cum anno, mente, & die inscribat.

De Suscipientibus Baptismum.

Quivis homo viator nondum baptizatus est subjectum Baptismi capax: Marci enim ult. dicitur: prædicate Evangelium omni creaturæ, qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit. Quo citiùs autem infantibus Baptismus confertur, eò securiùs ob naturæ imbecillitatem. *

* Constat.
Lotharii
Archiep. de
A. 1622.

Infan-

De Sacramento Baptismi.

5

Infantes Infidelium invitis parentibus extra mortis periculum licitè baptizari ante usum rationis non possunt, nisi parentes Christianorum essent mancipia.

Monstra, si post diligens examen constet esse homines, baptizanda sunt absolutè; si dubitetur, sub conditione.

Exposititii infantes, de quorum baptismo dubitatur, sub conditione baptizantur.

Leprosorum filii non supra fontem, sed supra pelvim haustâ modicâ aquâ è fonte, quæ cum alia non benedicta commisceri, Baptismoque peracto in piscinam effundi poterit, sunt baptizandi.

De effectibus Baptismi.

Effectus præcipuè tres: primus gratia habitualis cum donis Spiritûs Sancti, & virtutibus infusis, quâ peccatum originale, & in adultis actuale remittitur. Secundus remissio totius poenæ, peccatis debitæ. Tertius character animæ impressus, quo traditur potestas recipiendi omnia Sacramenta, cæterorum enim janua est Baptismus.

*Trident.
Sess. 5.
Can. 5.*

De Cæremoniis Baptismi.

Illæ, ut supra notatum est, omitti non possunt, excepto necessitatis casu, in quo si fuerint omissæ, ut primùm fieri potest, suppleantur in loco sacro.

*Trident.
Sess. 7.
Can. 13.*

Utatur sale in os baptizandi infantis immittendo benè attrito, ne linguæ tenelli ferius obfuisse deprehendatur. Nec facilè in privatis ædibus administretur Baptismus, cum privilegium istud, non nisi viris Principalibus ab Ecclesia sit concessum.

De Patrinis.

Inter Baptismi ritus est adhibitio Patrini, vel Matrinx, non ad valorem, sed lege Ecclesiasticâ ad solennitatem Baptismi necessaria, ut baptizandum teneat, de sacro fonte levet, solenniterque respondeat pro infante, contractâ simul obligatione docendi baptizatum juxta formulam admonitionis. Ad id muneris non admittantur rationis impotes, infideles, Hæretici, publicè Excommunicati, criminosi, infames, Monachi, aut Sanctimoniales; quo enim modo filios suos spirituales erudient, qui à sæculo sunt segregati?

A 3

R ectè

Rectè etiam quibusdam in locis statuta Synodalia decernunt, vel saltem monent Sacerdotes, maxime Parochos, ut Patrinorum munus non suscipiant. Ita quædam constitutio in Dioecesi Auenxensi tit. de Baptismo cap. 5. ut sine Episcopi licentia id non fiat. Synodus Mediolan. 2. Decret. 17. Conc. provinciale Remens. ultimo cap. de Baptismo, decreta denique Dioeces. Leodiens. statuunt.

Non permittantur imponi profana, sed Sanctorum nomina, quos Ecclesia ob præclara gesta recolit; ut scilicet horum patrocinio & intercessione fulciri, eorumque sanctitatem sectari possit baptizatus.

*sess. 24.
cap. 2. de
reform.*

Cognitionem spiritualem, seu impedimentum dirimens matrimonium contrahunt baptizans, & susceptor cum baptizato, & ejus parentibus. Ad cavendam multitudinem Patrinorum Trident. Synodus saluberrimè sancivit, ut juxta SS. Canonum instituta ad summum unus, & una baptizatum de S. fonte suscipiant.

De SS. Oleis.

Parochus SS. Olea tempore constituto in sede Christianitatis consuetâ sumat, aut per alium sacerdotem, seu Ecclesiæ ministrum in sacris existentem procuret; attendat autem summoperè, ut ea debitè custodita ad evitandum omne profanationis periculum asserventur; de iis nulli unquam aliquid sub cujusvis rei prætextu tribuat.

